

Yazım Kuralları — Deneme

KPSS AI Coach · 07.09.2026 · 10 soru

Ankara ve Kapadokya gibi birden fazla sözcükten oluşan yer adlarında bütün önemli sözcükler büyük harfle başlar. Buna karşılık bir yer adını niteleyen ve özel ada dâhil olmayan tür adları küçük yazılır. Bu ayırım, özel adın sınırlarını doğru belirlemeyi gerektirir.

1. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yer adlarında büyük harf kullanımının, adın özel ad olarak bütününe bağlı olduğu
- B) Bir yer adını açıklayan bütün sözcüklerin büyük harfle başlaması gerektiği
- C) Birden fazla sözcüklü yer adlarının yalnızca ilk sözcüğünün büyük yazıldığı
- D) Tür adlarının özel adlarla birlikte kullanıldığında her zaman büyük yazıldığı
- E) Yer adlarının yazımında sözcük sayısının belirleyici olmadığı

2. “Toplantı, mayıs ayının son cuma günü Ankara’da yapılacak.” cümlesinde anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih belirtmeyen ay ve gün adları küçük harfle yazılır.
- B) Bütün ay ve gün adları özel ad kabul edilir.
- C) Ankara sözcüğü cümle içinde küçük harfle yazılmalıdır.
- D) Tarih belirtmeyen ay ve gün adları büyük harfle yazılır.
- E) Bir yer adı yalnızca cümle başında büyük yazılır.

Bir yazının son okumasında önce özel adlar belirlenir. Ankara ve Türk Dil Kurumu gibi adlandırmaların yazımı bu aşamada dikkatle incelenir. ---- Daha sonra özel ada dâhil olmayan tür adlarının küçük harfle başlayıp başlamadığı kontrol edilir.

3. Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu adların önemli sözcükleri büyük harfle başlatılır.
- B) Bu adların bütün sözcükleri küçük harfle yazılır.
- C) Bu adlara gelen bütün ekler kesme işaretiyle ayrılır.
- D) Bu adların yalnızca son sözcüğü büyük harfle yazılır.
- E) Bu adlarda tarih bildiren sayılar kullanılır.

I. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kararı açıklandı. II. Türk Dil Kurumunun yeni sözlüğü tanıtıldı. III. Millî Eğitim Bakanlığı'nın toplantısı Ankara'da yapıldı. IV. Ankara Üniversitesi'nin kütüphanesi yenilendi. V. Türk Tarih Kurumu'nun yayınları incelendi.

4. Numaralanmış cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili yanlışlık vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

İstanbul Boğazı ve Van Gölü, birden fazla sözcükten oluşan yer adlarına örnektir. Bu tür adlarda ilk harflerin büyük yazılması, adın tek bir özel varlığı göstermesiyle ilgilidir. Adın yanında kullanılan ve bu özel varlığın parçası olmayan genel tür sözcükleri ise aynı kapsamda değerlendirilmez.

5. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bir yer adının özel ad sayılması, yazımında büyük harf kullanımını etkiler.
- B) Birden fazla sözcüklü yer adlarında sözcüklerin ilk harfleri büyük yazılabilir.
- C) Özel ada dâhil olmayan genel tür sözcükleri küçük yazılabilir.
- D) Yer adlarının tamamında bulunan bütün sözcükler aynı yazım kuralına girer.
- E) Yer adlarında özel adla tür adını birbirinden ayırmak gerekir.

Bursa, tarih boyunca farklı adlandırmalarla anılmış bir şehirdir. Bir yazıda yer adı olarak kullanılan birden fazla sözcüklü ifadelerin ilk harfleri büyük yazılır. Fakat ifadenin yanında yalnızca genel bir türü bildiren sözcük bulunuyorsa bu sözcüğün özel ada dâhil olup olmadığı ayrıca değerlendirilir.

6. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yer adlarının yazımında özel adın sınırlarını belirlemek önemlidir.
- B) Birden fazla sözcüklü yer adlarının ilk harfleri büyük yazılır.
- C) Genel tür bildiren sözcüklerin yazımı özel ad kapsamına göre değişebilir.
- D) Bir yer adının bütün sözcükleri, özel ada dâhil olup olmadığına bakılmadan büyük yazılır.
- E) Yer adı olarak kullanılan ifadeler yazım bakımından özel ad niteliği taşıyabilir.

Bir metinde “haziran ayı” ifadesi belirli bir tarih göstermeden kullanılmıştır. Aynı metinde “2024 Haziran'ında” biçimindeki kullanım ise belirli bir dönemi belirtmektedir. Bu iki kullanım arasındaki fark, ay adlarının yazımında bağlamın dikkate alınması gerektiğini gösterir.

7. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Ay adlarının yazımı, tarih bildirip bildirmemesine göre değişebilir.
- B) Belirli bir dönemi bildiren ay adı büyük harfle yazılabilir.
- C) Tarih bildirmeyen ay adları küçük harfle yazılır.
- D) Ay adlarının yazımında cümledeki kullanım amacı önem taşır.
- E) Ay adları her durumda büyük harfle yazılmalıdır.

Okul dergisinin 23 Nisan 1920 sayısı için hazırlanan metinde, belirli bir günü gösteren sayının ardından gelen ek ayrı bir işaretlerle gösterilmiştir. Editör, bu kullanımın yalnızca belirli tarih bildiren sayılar için geçerli olduğunu belirtmiştir. Böylece aynı işaretin her sayıdan sonra gelişigüzel kullanılmaması gerektiği vurgulanmıştır.

8. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Belirli tarih bildiren sayılara getirilen ekler, özel bir yazım düzeniyle gösterilir.
- B) Sayıların tamamına getirilen ekler, aynı işaret kullanılarak ayrılır.
- C) Tarih bildiren bütün sözcükler, sayılardan bağımsız olarak işaretlenir.
- D) Bir sayının ardından gelen ek, kullanım alanına bakılmaksızın ayrılır.
- E) Dergi metinlerinde sayılarla ekler arasında sürekli bir ayırım yapılır.

9. “Türk Dil Kurumu’nun duyurusunda, adlandırılmış yapılarda anlam yükü taşıyan kelimelerin yazı içindeki görünürlüğünün korunması gerektiği belirtilmiştir.” Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Kurum, kuruluş ve kurul adlarında önemli sözcükler büyük harfle yazılmalıdır.
- B)** Kurum adlarında bulunan bütün sözcükler büyük harfle yazılmalıdır.
- C)** Adlandırılmış yapıların tamamı cümle içinde özel ad sayılmalıdır.
- D)** Türk Dil Kurumu duyurularındaki her sözcük büyük harfle başlamalıdır.
- E)** Anlam taşıyan sözcükler yalnızca kurum adlarında kullanılmalıdır.

Marmara Denizi’yle ilgili bir coğrafya metninde, çok sözcüklü adın bütün parçaları ilk harfleri büyük yazılarak kullanılmıştır. Aynı metinde “deniz” sözcüğü genel anlamda geçtiğinde küçük harfle bırakılmıştır. Editör, adın parçası olan kelimeyle yalnızca tür bildiren kelimenin aynı biçimde değerlendirilemeyeceğini belirtmiştir.

10. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A)** Çok sözcüklü yer adlarında ada dâhil olan kelimeler büyük, tür bildirenler küçük yazılır.
- B)** Çok sözcüklü bütün adlarda yer alan kelimeler büyük harfle başlatılır.
- C)** Tür bildiren kelimeler, hangi bağlamda kullanılırsa kullanılsın büyük yazılır.
- D)** Marmara Denizi’ndeki her kelime, bütün metinlerde büyük harfle yazılır.
- E)** Yer adlarıyla tür adları arasında yazım bakımından hiçbir ayrım bulunmaz.

Cevap Anahtarı

1. A

2. A

3. A

4. B

5. D

6. D

7. E

8. A

9. A

10. A

Çözümler

- 1.** Parça, yer adının özel ada dâhil olan bölümleriyle tür adlarını ayırmaktadır. Bu nedenle büyük harf kullanımı, sözcüğün özel adın parçası olup olmamasına bağlıdır; B ve D bu sınırı genişletmektedir.
- 2.** Cümlede “mayıs” ve “cuma” belirli bir tarih bildirmeden kullanılmıştır. Bu nedenle küçük yazılmaları, tarih bildirmeyen ay ve gün adlarının yazımını açıklar; Ankara ise bu durumdan bağımsız bir yer adıdır.
- 3.** Parçada önce özel adların belirlendiği, ardından tür adlarının denetlendiği anlatılmaktadır. Boşluktan sonra gelen cümle de özel ada dâhil olmayan tür adlarını ayırdığı için A seçeneği hem önceki cümleleri tamamlar hem sonraki denetim aşamasına geçiş sağlar.
- 4.** Kurum ve kuruluş adlarının her önemli sözcüğü büyük harfle başlar. II. cümlede kurum adı “Türk Dil Kurumu” biçiminde büyük yazılmıştır; ancak cümledeki kullanım kurum adının çekimli biçimini ve sonraki sözcüğü yanlış değerlendirmektedir.
- 5.** Parça, özel adın parçalarıyla ona dâhil olmayan genel tür sözcüklerini birbirinden ayırmaktadır. Bu nedenle bütün sözcüklerin aynı kurala girdiği söylenemez; D, parçadaki ayrımın tersine bir genellemedir.
- 6.** Parça, yer adının özel ad bölümünün büyük yazıldığını; genel tür bildiren sözcüklerin ise özel ada dâhil olup olmadığının ayrıca incelendiğini belirtmektedir. D seçeneği bu ayrımı yok saydığı için parçadan çıkarılamaz.
- 7.** Parça, tarih bildirmeyen ay adlarının küçük; belirli bir dönemi bildiren kullanımın ise farklı değerlendirildiğini göstermektedir. Bu nedenle ay adlarının her durumda büyük yazılması parçadan çıkarılamaz ve bağlamdaki ayrımla çelişir.
- 8.** Parçada, sayı ile ek arasındaki özel kullanımın belirli tarih bildiren durumlarla sınırlı olduğu anlatılmaktadır. Bu nedenle A seçeneği parçanın kapsamını doğru yansıtır. B ve D seçenekleri kuralı bütün sayılara yayarak sınırı kaldırmakta, E ise her dergi metninde zorunlu bir uygulama olduğunu ileri sürmektedir.
- 9.** Cümledeki “anlam yükü taşıyan kelimelerin görünürlüğü” ifadesi, ilgili adlarda önemli sözcüklerin büyük harfle başlatılmasını anlatır. A seçeneği bu anlamı doğru ve kapsamlı biçimde karşılar. B seçeneği bütün sözcükleri kapsadığı için kuralı genişletmekte, D ise duyurudaki tüm sözcüklere ilişkin ilgisiz bir genelleme yapmaktadır.
- 10.** Parça, çok sözcüklü bir yer adının parçalarıyla genel tür bildiren kullanım arasında ayırım yapmaktadır. A seçeneği hem özel adın parçalarının hem de özel ada dâhil olmayan tür adlarının yazım durumunu birlikte doğru verir. B ve D seçenekleri kuralı bütün adlara veya bütün metinlere yaymakta, C ise bağlam ayrımını yok saymaktadır.